

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

HT Päivi Väisäsen toiminta Sora ja Betoni, V. Suutarinen Oy:n tilintarkastuksessa

Tilintarkastuslautakunnan päätös 23.5.2023

Päätöksen diaarinumero: PRH/358/10000/2023

Asian vireilletulo

Patentti- ja rekisterihallituksen (PRH) tilintarkastusvalvonta on tuonut tutkinta-asian tilintarkastuslautakunnan (TILA) käsiteltäväksi sen vuoksi, että vuonna 2022 suoritettussa laaduntarkastuksessa on havaittu HT Päivi Väisäsen toimintaan liittyviä puutteita hänen suorittamassaan Sora ja Betoni, V. Suutarinen Oy:n tilikauden 1.5.2019-30.4.2020 tilintarkastuksessa. Väisänen on Tilintarkastus Inkeröinen & Himanen Oy:n (nykyisin Saimaa Audit Oy) puolesta päävastuullisena tilintarkastajana antanut tilintarkastuksesta 31.8.2020 päivätyn vakioimuotoisen tilintarkastuskertomuksen.

Tilintarkastajan selvitys

Päivi Väisänen ei ole kommentoinut tilintarkastusvalvonnalle nyt käsiteltävänä olevaa tutkinta-asiaa. Väisästä on kuultu myös laaduntarkastuksen suorittamisen yhteydessä. Väisänen on laaduntarkastuksessa kertonut, että osatuloutuksen käyttämiselle valittu tuloutusmalli on ollut yhtiön käytössä kymmenien vuosien ajan ja osatuloutuksen edellytyksiä on tarkastettu ja arvioitu aikaisempien vuosien tilintarkastusten yhteydessä. Tilintarkastuslautakunta on ottanut nyt käsiteltävänä olevan tutkinta-asian käsittelyssä huomioon Väisäsen aikaisemmin PRH:n tilintarkastusvalvonnalle esittämät seikat.

Muu aineisto

PRH:n tilintarkastusvalvonta on esittänyt tilintarkastuslautakunnalle tilintarkastusvalvonnan suorittamassa laaduntarkastuksessa käytetyn keskeisen aineiston.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta antaa HT Päivi Väisäsellemme huomautuksen.

Perustelut

Tilintarkastaja on toiminnassaan velvollinen noudattamaan ammattieettisiä periaatteita (tilintarkastuslain, TTL, 4 luvun 1 §) ja hyvää tilintarkastustapaa (TTL 4 luvun 3 §). TTL 4 luvun 12 §:n mukaan tilintarkastajan on järjestettävä toimintansa hyvän tilintarkastustavan mukaisesti toiminnan laajuus ja monimutkaisuus huomioon ottaen sekä kirjattava toimintatavat tämän varmistamiseksi. Toimintatapojen tulee sisältää riittävät periaatteet muun muassa riskienhallinnasta, sisäisestä vuosittain arvioitavasta laadunvalvonnasta ja toimeksiantoja koskevan aineiston toimeksiantokohtaisesta dokumentoinnista.

Tilintarkastuslautakunnan arvio Väisäsen toiminnasta

Tilintarkastusevidenssin hankkimisessa ja sen dokumentoinnissa on havaittu puutteita, jotka liittyvät tarkastustoimenpiteiden ja evidenssin todennettavuuteen osatuloutuksen ja sitä koskevien liitetietojen tarkastamisessa. Laaduntarkastuksen havaintojen perusteella Väisänen ei ole hankkinut hyvän tilintarkastustavan edellyttämällä tavalla riittävästi tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä tilinpäätöksestä antamansa lausunnon tueksi.

Tilintarkastuksen dokumentaation perusteella ei ole riittävästi todennettavissa, onko Väisänen tarkastanut:

- että edellytykset osatuloutuksen käyttämiselle ovat olemassa,
- että hankkeille kohdistetaan vain sallittuja menoja,
- pitkäaikaishankkeita koskevia myyntihinnan lisäyksiä tai vähennyksiä,
- pitkäaikaishankkeiden kustannuksia,
- edellisessä tilinpäätöksessä keskeneräisten pitkäaikaishankkeiden katteita,
- tai muulla tavoin arvioinut budjetoitujen katteiden perusteita ja luotettavuutta.

Yhtiön tilinpäätöksen liitetiedot eivät sisällä kaikkia kirjanpitolautakunnan 30.9.2008 antamassa yleisohjeessa tulon kirjaamisesta tuotoksi valmistumisasteen perusteella edellytetyjä olennaisia liitetietoja. Tulon kirjaamisesta tuotoksi valmistusasteen perusteella säädetään kirjanpitolain 5 luvun 4 §:ssä ja kirjanpitoasetuksen 2 luvun 2 a §:n mukaan liitetietona on esitettävä tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät. Kirjanpitolain ja -asetuksen säännökset eivät ole tahdonvaltaisia eikä niiden noudattaminen siten ole harkinnanvaraista, joten yhtiön johto ei voi päättää poiketa niistä jättämällä olennaisia liitetietoja esittämättä.

Tilinpäätöksen liitetiedot eivät sisällä muun muassa seuraavia osatulouttamiseen liittyviä tietoja:

- pitkäaikaishankkeen tuloutustavan valintakriteerit,
- pitkäaikaishankkeen valmistusasteen määrittämistapa,
- valmistusasteen mukaan tuloutettujen, mutta asiakkaille luovuttamatta olevien pitkäaikaishankkeiden osalta tuotoiksi tilikaudella ja aikaisempina tilikausina kirjattu määrä,
- pitkäaikaishankkeiden tuotoiksi kirjaamatta oleva yhteismäärä (tilauskanta) eriteltynä luovutuksen mukaan ja valmistusasteen mukaan tuloutettaviin hankkeisiin, mikäli kirjanpitovelvollinen soveltaa molempia tuottojen kirjaustapoja,
- vaihto-omaisuudesta, saamisista ja saaduista ennakosta koostuvien erien nettosummana taseessa esitettyyn erään sisältyvien erien määrät tase-erien mukaan eriteltynä.

Väisänen suorittamat tarkastustoimenpiteet osatuloutuksella tuloutettavasta liikevaihdosta ovat suppeat eivätkä ne ole kaikilta osin todennettavissa. Tilintarkastusdokumentaatiosta ei käy ilmi, miten Väisänen on tarkastanut, että edellytykset valmistusasteen mukaisen tuloutuksen käyttämiselle täytyvät.

Tilintarkastusdokumentaatiosta ei ilmene, miten Väisänen on varmentunut osatuloutettavan liikevaihdon oikeanlaisesta kirjanpitokäsittelystä ja esittämistavasta tilinpäätöksessä. Dokumentaation perusteella ei ole todennettavissa, onko Väisänen hankkinut tilintarkastusevidenssiä osatuloutettavien projektien tapahtumisesta, oikeellisuudesta ja katkosta. Väisänen on täyttänyt tilinpäätöksen liitetietojen tarkastuslistan, mutta tarkastuslista ei sisällä kohtaa valmistusasteen mukaisesta tulouttamisesta

Seuraamuksen määräämisessä huomioon otettavat seikat

TTL 10 luvun 1 §:n mukaan huomautus on riittävä seuraamus, jos tilintarkastajan moitittava menettely on vähäinen, siihen liittyy lieventäviä asianhaaroja tai se on taloudellisesti vähämerkityksellinen. Jos edellä tarkoitettu menettely on sellainen, että huomautusta ei pidetä riittävänä seuraamuksena, tilintarkastuslautakunnan tulee antaa tilintarkastajalle varoitus. Lain 10 luvun 7 §:n mukaan seuraamuksesta päätettäessä on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat seikat.

Edellä mainitut puutteet Väisänen suorittamissa tilintarkastustoimenpiteissä ja niiden dokumentoinnissa antavat aihetta kritiikkiin. Mahdollisen haitan tai vahingon määrää tilintarkastuslautakunnan ei ole mahdollista arvioida. Väisänen on toimittanut häneltä pyydyt selvitykset laaduntarkastukseen. Väisäselle ei ole aikaisemmin määrätty TTL 10 luvussa tarkoitettuja seuraamuksia.

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että tilintarkastuslain 10 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan huomautus on riittävä seuraamus Väisänen menettelystä.

Sovelletut säännökset

Tilintarkastuslaki (1141/2015) 1 luku 1 §, 4 luku 1, 3 ja 12 §, 7 luku 2 ja 5 §, 10 luku 1 ja 7 §

Valitusoikeus

Päivi Väisäsellä on oikeus valittaa tästä päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Jussi Heiskanen (puheenjohtaja), Ari Ahti, Mari Arala, Antti Fredriksson, Riikka Rannikko, Tiina Toivonen ja Eljas Vesterbacka

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Tilintarkastuslautakunta

Jussi Heiskanen

Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Pekka Virtamo

Esittelijä

Tilintarkastusvalvonta

Liite

Valitusosoitus